

DİŞLERİYLE KAZDIĞI MEZARDA BİR YARALI

Kentin ortasında idim. Belki de yaşamımın ya da başka şeylerin de ortasında idim da bundan habersizdim. Nasıl olsa ilkbahardaydık, gerisi umurumda değildi. Aylardan mayıs olduğunda dizginleyemediğim ruhumun denetiminde ayaklarım beni nereye götürürse oraya gidiyordum.

Neden gidemeyecektim ki? Ayaklarım beni coğrafi koşulların elverdiği ve gücümün yettiği ölçüde istediğim yere götürürlerdi. Her ne kadar defalarca kırılma ya da kopma tehlikesi atlatsalar da sapasağlam duruyorlardı. Bedenimi taşımamaları için herhangi sebep yoktu. Her yerde olduğu gibi yürüdüğüm yolda da kazaya uğramaları ihtimali her zaman söz konusuydu ama en azından aynı yolda mayın tehlikesi olası değildi.

İçimdeki sorgulamaları bir bir ezen plansızlığım devre dışı kaldı. Kendimi daha iyi hissetmemi sağlayacak bir etkinliğin saati yaklaşmıştı. Çok sevdiğim bir yazarın söyleşisine katılacak ve şiirleriyle yaşama karşı güç kazanacaktım. Diriliğim artacaktı. Bu yüzden amaçsız dolaşmayı sonlandırıp etkinliğin olduğu kitabevinin bulunduğu sokağa yöneldim. Yürümemi hızlandırdım.

Neden hızlandırmayacaktım ki? Sağa sola toslamadan saatte yedi kilometre hızla yürümemi sağlayacak kadar sağlıklıydı gözlerim. Yılda bir yaptırdığım göz muayenesinin sonuncusunda da hiçbir sorunla karşılaşmayan doktor, kendisinden bile sağlıklı gözlerimin olduğunu masasının üzerinde duran gözlüklerini işaret etmeden dillendirmişti. Bu gözler günde ortalama dört saat kitap okumaya daha kaç yıl dayanabilir diye iç geçirip hastanenin bahçesine büzüşen egomla çıkmıştım.

Kitabevinin bulunduğu sokağın girişine vardığımda, hükümete yönelik bir protesto yürüyüşünün içine düşmüştüm. Atılan sloganlara hak vermeme rağmen seslerinin yüksek olmaması içimde gizli kalmış gerilimlerden birini açığa çıkardı. Kaşlarımı istem dışı çattım. Konuşma yetilerini hakkıyla kullanmadıklarını düşünmemden kaynaklanan gerilimi uykuya daldırmam çok da kolay olmadı. Çok da kalabalık olamayan eylem ekibinin arasından onların yüzüne ters yönde ilerlediğim sırada sloganlarına ortak oldum ve kaslarım gevşedi. Acaba dilsizler ya da dilçekleri işlevlerini tümüyle yerine getiremeyenler onların yerinde olsalardı bu kadar mı ses çıkarırlardı?

Kalabalığı aşar aşmaz sağ tarafımda kurulu standı gözüm ilişti. Standın üç tarafına asılmış afişte “Engellilere engelsiz bir yaşam için engel siz olmayın” başlığı vardı. Demek dakikalardır engellilerle ilgili doğaçlama gelişen empatim, karşılaşacağım bu imza kampanyasıyla aramdaki telepatiden doğmuştu.

Masanın etrafında toplanan cılız kalabalığa sokuldum. İmza kampanyası bir yasa değişikliğiyle ilgiliydi. Bir milyon imzayla yasa değişikliğinin önüne geçileceğine ve birlik beraberliğin önemine dair konuşan yetkili, söyleminin yumuşaklığıyla daha fazla taraftar toplayacağına inanmış olacak ki, kullandığı sözcükleri özenle seçerek kendini ifade ediyordu. Sesinde, aynı cümleleri akşama dek tekrar etmenin yavaşlığı değil, inancının tazeliğiyle umutlandırma içtenliği hakimdi. Kısa süren tereddüdün ardından imzamı bastım ve teşekkür bekleme gösterişinde bulunmadan yoluma devam ettim.

Neden yoluma devam etmeyecektim ki? Buna engel herhangi bir özümlü yoktu. Az öncesinde imza atmama engel bir özümlü olmadığı gibi. Nasıl da hızlıydı parmaklarım, kağıdı kıskandırırçasına kalem oynatırken. Acaba parmaklarım çürüyecekleri güne dek başka ne haltlar karıştıracaktı? Kim bilir, az sonra ya da ertesi yıl trafik kazasında makarna gibi bölüneceklerdi. Ya da taze kavrulmuş fındığın kabuğunu andıran bir sesle kırılacaklardı. Hiçbir şeyin garantisi olmayan bu ucuz yaşamda parmağın lafi mi olurdu... Yok olması gerekiyorsa olacaklardı.

Güneş batmak üzereydi. Ben de az sonra batacaktım böylelikle. Kitabevine girdim. Etkinliğin, kitabevinin bahçesinde yapılacağını belirten görevliler misafirleri nezaketle yönlendiriyorlardı. Bu çok sevdiğim yazarın söyleşilerine ve imza günlerine daha önce de birçok kez katıldığımdan neyle karşılaşacağımı az çok biliyordum. Bildiğimi zannediyordum. Yine de heyecanlıydım. Edebiyattan siyasete kafa dengim olduğunu yineleyen sohbetinin çekimiyle büyülenecektim. İlkbaharın en güzel günlerinin yaşandığı o kentin, insanı yaşamın ortasına çağırın havası da bu heyecanı tetiklemişti.

Hayal Kitabevi gururla sunar. Evet sayın konuklarımız! İşte karşınızda ülkemizin en ünlü yazarlarından Steady Sözüneri ve müzisyen Ahlak Müşkül! Alkışlarınızla huzurlarınızdalar. Yazarımızı yeni çıkan şiir albümünün nadide eserlerinden birini seslendirmesi, müzisyenimizi de

şairimize gitarıyla eşlik etmesi için sahneye davet ediyorum. Şak şak şak...

Duygularımızı kalplerimizin doruklarına çıkararak şiirler, entelektüel konferans etkisi uyandıran sunum, gitarın yüklediği hüznle romantik melodiler, geleni geldiğine pişman etmeyen öğretici sorular ve yanıtlar içeren röportaj niteliğindeki sohbet coşkunlukla sürüyordu. Şair ve yazar Steady Sözüneri esprilerle bir yandan güldürürken şiirlerin hakkını veren seslendirmesiyle de gam pompalıyordu. Şiir aralarında anlattığı trajikomik hikayeler de dinletinin tuzu biberiydi.

Yazarımız günün asıl sürprizi için vurucu duygularla anonsunu yaptığında masasının yanına tekerlekli sandalyede engelli biri yaklaştı. “Kağan Çakıllıoğlu arkadaşımız engelli biri, ellerini ve bacaklarını kullanamıyor. Spastik bir kardeşimiz. Ama bugün çıkan ilk kitabı için kendisini sizden evvel tebrik ederim.”

Herkesin ‘nasıl yani’ anlamındaki bakışları eşliğinde bahçeyi iyiden iyiye saran sessizliği yalnızca yazarın sesi kesiyordu. Beş sene önce tanıştıklarını, kendisine hep destek olmaktan onur duyduğunu pek de arabesk söylem kullanmadan belirtti. Steady Sözüneri tıpkı soyadı gibi davranmıştı. Anlattıklarına bakılırsa Kağan Çakıllıoğlu’nun kitabının yayımlanma sürecine önyak olmuştu. Aslında önyak olmaktan da öte kitabın çıkması için yayıncılara baskı bile yapmıştı. Yaptığı yardımdan ziyade engelli birinin kitap yazması gerçeğine işaret eden sözlerini kısmen kaçırıyordum, çünkü hem ellerini hem de ayaklarını kullanamayan birinin nasıl yazabileceğini zihnimde canlandırmaya çalışıyordum. Öykülerini acaba asistanına mı yazdırmıştı diye düşünürken

Dişleriyle... Evet, dişleriyle... Dişlerinin arasına sıkıştırdığı kalemle. Başkasının yardımı olmadan hem de. Üstelik gayet de okunaklı bir yazıyla kağıda ikinci kez hayat vererek...

O an aklıma çocukluğumun çığlıksız akşamlarından birinde ana haber bülteni izlerken beni ekrana çivileyen engelli biri geldi. Kollarını kullanamıyordu ve ayak parmakları arasına sıkıştırdığı kalemle yazma gereksinimini karşılıyordu. İçini şiirlere bu şekilde döküyordu. Haber bittiğinde okul çantamdan çıkardığım kurşun kalemi sağ ayak parmaklarımdan ikisi arasına almış ve adımı yazmak için uğraşmışım. Kırk elli dakika kadar bocaladıktan sonra Sümerli olduğumu düşünmeye başlamış olacağım ki denemeyi sonlandırmışım. Kağıt yırtılmıştı. Adım ise nüfus memurlarına hakaret edilesi bir durumdaydı. Yaşamımdan şikayet etmeyi bir kenara bırakıyorum dediysem de sağlıklı olmanın getirisi nankörlükle ertesi sabahtan itibaren dert yanmalarım sürmüş ve sanki dünyanın en acılı hayatını ben yaşıyormuşçasına kaderime ateş püskürmüştüm. Ergenliğin verdiği benmerkezci anlayışla, daha doğrusu anlayışsızlıkla utancım bir gece bile sürmemişti. Ergen kalkan yol alır misali, önceki akşam kendime verdiğim sözü unutup yol param olmadığı için iki kilometre yürüyerek isyankar tavırlarımla okula gitmişim. Benim isyan ettiğim bir olgu, yürüme engellilerin hayalidir. Onlara bayram olan bana zehroluyordu ve akşamki haberin bunları düşündüreceği olgunluktan uzaktım.

Oysa artık yaşadığım utanç daha farklıydı. Kırk yıl düşünsem aklıma gelmeyecek, gelse de beceremeyeceğim bir yöntemle şiirlerini ve öykülerini yani kanını kağıda akıtan Kağan Çakıllıoğlu beni derinden sarsmıştı. Bakalım bu ibretlik ders üzerimde ne kadar süre etkili olacaktı...

Avuçlarım acıyana dek alkışladığım bu adamı eve döndüğümde de düşünmeden edemedim. Steady Sözüneri’nin de önerisiyle dişlerimin arasına sıkıştırdığım kalemle yazmayı deniyordum. Kalem dursa kağıt durmuyor, kağıt dursa kalem oynamıyordu. Oynadığında da saçma sapan semboller oluşuyordu. Bir yandan akan salyalar kağıdı kullanılamaz hale getiriyordu. Mürekkebi yayan salyam o harf benzeri saçma şekillerle doluşan kağıda suluboya çalışması izlenimi veriyordu. Başardığımı düşündüğümde kendi yazdığımı zor okuyan birinin kekemeliğiyle hecelediğim adım ve soyadım sanki bana ait değildi. Onlarca kağıt ziyan etmiş ve saatler harcamışım. Çöpe dönüşen kalemler de cabasıydı.

Ertesi gün ilk işim bir kafeteryada Genel Ağa girmek oldu. Arama motoruna Kağan Çakıllıoğlu yazdım. Karşıma çıkan bilgiler beni daha da büyülemişti. İlkokula on yaşında başlamasına rağmen lise sona kadar rahatça ilerlemekle kalmamış, tam üç üniversite bitirmişti. Birinde ön lisans diğerlerinde lisans düzeyinde eğitimini tamamlayarak farklı alanlarda uzmanlaşmıştı. Üstelik yüksekokuldan mezun olunca başlayan kamu yaşamını aksatmadan açık öğretim fakültelerinden diplomalarını almıştı.

Okudukça başım eğiliyordu. Çenem göğsüme yapışmıştı. O anda bir insanla ilgili Genel Ağda

araştırma yapmayı bile zor beceren ben, Word, Exel, Power Point, Photoshop gibi bilgisayar programlarından yalnızca birini orta düzeyde kullanabiliyordum; ancak Kağan Çakıllıoğlu bu programları iyi düzeyde kullanabiliyordu. Benim üniversitede bilgisayar dersinden öğrendiklerimin kat kat fazlasını kurslara katılarak öğrenmişti. Hem de sertifikalıydı.

Turistlerin yolda beni çevirip adres sormalarından ödüm kopmuştu hep. İngilizce, basit bir adres tarifini yapana dek alımdan boncuk boncuk ter akıtmıştır. Dört yılı hiç de fena sayılmayan iki yılıysa berbat olan, toplamda altı yıl gördüğüm İngilizce öğrenimini boşa aldığımı düşünmem için spastik özürlü olduğunu söyleyen birinin sertifika sahibi olmaya yetecek seviyede İngilizce bilmesi gerekmiş. Toplum hizmetleri noktasında üzerime düşeni gereğince yapmadığımı zaten biliyordum ama tekerlekli sandalyeye mahkum birinin iki derneğe bir vakfa üye olması ve etkin olduğu bu kuruluşların birinde disiplin kurulu üyeliği yapması geride kalan yaşamımı boşa geçirdiğim hissi uyandırdı.

Bir edebiyat dergisinde çalışmaya başladığımda dergiciliğin zahmetine birkaç ay dayanabilmiş ve istifa etmişim. O ise bir dergide gönüllü muhabirlik yapmış ve yazdıkları yayımlansın ya da yayımlanmasın birçok dergiye ürünleriyle destek olmuştu. Katıldığı yarışmalarda ödül alamadığında jüriye küsme alınganlığını hiç göstermemişti.

Yaşam eğer bir yarışsa bu adam beni her alanda geçmişti. Hangi konudan tutarsam tutayım benden öndeydi. Karşılaştırmanın sağlıklı olmadığını düşünmüyordum; çünkü kendimi tüm içtenliğimle özürlü olarak nitelendiriyordum artık. Kendisi hakkında araştırmayı sürdürecektim. Ondan önde olduğum bir konu bulacaktım ve bir nebze de olsa rahatlayacaktım. Kimin özürlü olduğu hayli belli olan dünyada yediğim okkalı tokadın acısını az da olsa hafifletecektim.

Katıldığı altı sempozyumun adını okuduğumda ayrımsadım ki benim o güne dek katıldığım sempozyum sayısı beşti. Onun yayımlanmış kitabı vardı, benim yoktu. Onun madalyaları, plaketleri, ödülleri benimkilerin en az iki katıydı. Adıma hazırlanan bir belgesel yoktu, onun hayatını anlatan belgeselin gösterimi bile yapılmıştı.

Budala hırslarla yaptığım karşılaştırmayı kenara ittim. Arkama yaslandım. Bilgisayarın ekranına boş boş bakarken içimde dönüp duran sorularla boğuşuyordum. Acaba yaşamdan intikam almak için mi tüm bunları yapmıştı, yoksa her koşulda yaşamın yaşanmaya değer olduğunu düşündüğünden mi? O engelliyse ben neydim? O an duyduğum utanç bana ne getirecekti? Eğer doğduğunda yakalandığı hastalığa doktor ihmali de eklenmese ve sağlıklı biri olsaydı bunları yapacak mıydı?

Başarı hikayelerinin çoğunun arkasında ezilmişliklerin, dışlanmışlıkların, çirkinliklerin, yoksullukların, çorak acıların olduğunu ilk gençlik yıllarımdan bu yana gözlemlemiştim. Oysa Kağan Çakıllıoğlu bu görüşümü de boşa çıkarmıştı. Kafamdaki başarı kavramını yıkmıştı. Başarılı olmam için önce engelli biri olmaktan kurtulmam gerektiğini anlamıştım. Tersyüz olmuşum.

Aradan yıllar geçti. Beni, dışlarıyla kazdığı mezara gömen bu adamdan ruhumu yukarı çıkarmasını ya da geleceğimin üzerine toprak atmasını bekliyorum.

Mart 2013 – İstanbul